

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 4928
Ημερομ. Κατάθεσης: 27/5/2024

ΕΡΩΤΗΣΗ

Αθήνα, 27/5/2024

Του: Βιλιάρδου Βασιλείου, Βουλευτή Β1' Βορείου Τομέα Αθηνών

ΠΡΟΣ: Την κ. Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

ΘΕΜΑ: «Προτάσεις και αναγκαιότητες που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την ορθολογικοποίηση της διαμόρφωσης των συντάξεων χηρείας και ορφανών τέκνων»

Κυρία Υπουργέ,

Σχετικά πρόσφατα, εκπρόσωποι του Συλλόγου Συζύγων Θανόντων "Αξιοπρέπεια – Ισότητα – Αλληλεγγύη" (ΑΞ.Ι.Α.) έθεσαν υπόψη μας προτάσεις τους, που κατά τη γνώμη τους θα εξομαλύνουν την κατάσταση αδιεξόδου που προκαλεί η καθυστέρηση της έκδοσης των συντάξεων χηρείας & ορφανών τέκνων, εδώ και πέντε χρόνια. Η καθυστέρηση αυτή έχει ως αποτέλεσμα, κατά τους εκπροσώπους του ανωτέρω συλλόγου, την τεράστια αύξηση του ιδιωτικού και του δημόσιου χρέους. Εκτός αυτού, κατά τους ανωτέρω, ελλοχεύει ο κίνδυνος καταχρέωσης των δικαιούχων σύνταξης χηρείας ή/και ορφανών τέκνων, λόγω ενδεχόμενης προχειρότητας στον τρόπο υπολογισμού των συντάξεων αυτών, που είναι δυνατόν να προκαλέσει εκ των υστέρων υποχρέωση επιστροφής ποσών, τα οποία θα είναι ανέφικτο να ευρεθούν, εν μέσω των πιεστικών για τους δικαιούχους συνθηκών ακρίβειας της τρέχουσας περιόδου. Επιπλέον, επειδή οι σύζυγοι και τα τέκνα θανόντων εργαζόμενων οικογενειάρχων βρίσκονται σε μία άκρως ευαίσθητη και επισφαλή θέση, όντας στην πραγματικότητα, μέλη ευπαθούς κοινωνικής ομάδας, μη έχοντας στην πλειοψηφία τους οικονομικά στηρίγματα, έθεσαν υπόψη μας, δια των εκπροσώπων του στον ως άνω Σύλλογο ΑΞ.Ι.Α, προτάσεις προς κοινοποίηση στην αρμόδια πολιτική ηγεσία, ως εξής:

Α. Κρίνεται άκρως αναγκαία η απονομή της σύνταξης χηρείας στο 100% της αρχικά καταβαλλόμενης στην/στον θανούσα/όντα σύζυγο, καθώς, οι προϋποθέσεις που καθιστούν δικαιούχο την/τον εναπομείναντα σύζυγο έμμεσα αποδεικνύουν ότι η μείωση του οικογενειακού εισοδήματός του είναι δραματική. Ως εκ τούτου: **(I)** Είναι ανάγκη η/ο δικαιούχος μόνο της σύνταξης χηρείας χωρίς τέκνα να έχει δικαίωμα παραλαβής ποσοστού 100% της εθνικής και 70% της ανταποδοτικής σύνταξης. **(II)** Είναι ανάγκη η/ο δικαιούχος μόνο της σύνταξης χηρείας με ανήλικα τέκνα να έχει δικαίωμα παραλαβής ποσοστού 70% της εθνικής και 70% της ανταποδοτικής σύνταξης, μέχρι και την ολοκλήρωση και του 24ου έτους του τελευταίου τέκνου, και μετά, ποσοστό ύψους 30% της εθνικής σύνταξης να μεταβιβάζεται στην/στον χήρα/χήρο. **(III)** Είναι ανάγκη η/ο δικαιούχος παράλληλης σύνταξης χηρείας, χωρίς τέκνα να έχει δικαίωμα παραλαβής ποσοστού 100% της εθνικής και 70% της ανταποδοτικής σύνταξης, όσον αφορά στις υπόλοιπες. **(IV)** Είναι ανάγκη η/ο δικαιούχος παράλληλης χηρείας με ανήλικα τέκνα να έχει δικαίωμα παραλαβής ποσοστού 70% της εθνικής και 70% των ανταποδοτικών συντάξεων,

μέχρι και την ολοκλήρωση και του 24ου έτους του τελευταίου τέκνου και το ποσοστό του 30% της εθνικής σύνταξης να μεταβιβάζεται, αντίστοιχα στον/στην χήρο/χήρα. **(V)** Είναι ανάγκη η/ο δικαιούχος διαδοχικής χηρείας χωρίς τέκνο να έχει δικαίωμα παραλαβής ποσοστού 100% της εθνικής και 70% της ανταποδοτικής σύνταξης. **(VI)** Είναι ανάγκη η/ο δικαιούχος διαδοχικής χηρείας με ανήλικο τέκνο να έχει δικαίωμα παραλαβής ποσοστού 70% της εθνικής και 70% της ανταποδοτικής σύνταξης, μέχρι και την ολοκλήρωση και του 24ου έτους του τελευταίου τέκνου και το ποσοστό του 30% της εθνικής σύνταξης να μεταβιβάζεται στην/στον χήρα/χήρο. **(VII)** Είναι ανάγκη η/ο εργαζόμενος και ταυτόχρονα, δικαιούχος σύνταξης χηρείας να έχει δικαίωμα παραλαβής ποσοστού 70% της εθνικής σύνταξης, έως και την συμπλήρωση του 24ου έτους του τελευταίου τέκνου και κατόπιν, να έχει δικαίωμα παραλαβής ποσοστού στο ύψος του 100% εθνικής σύνταξης. Όταν, δε, δεν υπάρχει τέκνο, είναι ανάγκη η/ο δικαιούχος διαδοχικής χηρείας να έχει δικαίωμα παραλαβής ποσοστού ύψους 100% της εθνικής σύνταξης, ανταποδοτική σύνταξη χηρείας αντίστοιχη σε ποσοστό 70% κατά την πρώτη τριετία και με το πέρας αυτής, το ποσοστό αυτό να διαμορφώνεται στο 35%. Με το δικαίωμα, δε, συνταξιοδότησης της/του ανωτέρω είναι ανάγκη η/ο δικαιούχος σύνταξης χηρείας να έχει την επιλογή της περικοπής ποσοστού ύψους 35%, είτε στην ανταποδοτική σύνταξη του θανόντα, είτε της αντίστοιχης προσωπικής. **(VIII)** Είναι ανάγκη η/ο ήδη συνταξιούχος και δικαιούχος σύνταξης χηρείας να έχει δικαίωμα παραλαβής ποσοστού ύψους 70% επί της εθνικής σύνταξης και 70% επί της αντίστοιχης ανταποδοτικής στην πρώτη τριετία. Μετά το πέρας, δε, της τριετίας, είναι ανάγκη η/ο δικαιούχος διαδοχικής σύνταξης χηρείας να έχει δικαίωμα παραλαβής ποσοστού ύψους στο 100% της εθνικής σύνταξης χηρείας, εάν δεν υπάρχει τέκνο ή μετά την συμπλήρωση του 24ου έτους του τελευταίου τέκνου να θεμελιώνεται, όπως προαναφέραμε για την αντίστοιχη ανταποδοτική, το δικαίωμα επιλογής περικοπής, είτε στην προσωπική σύνταξη, είτε στην αντίστοιχη του/της θανόντα/ούσας, έως ποσοστό ύψους 35% .

Β. Κρίνεται άκρως αναγκαία η μείωση των ασφαλιστικών εισφορών σύνταξης από το 6% στο 4% όπως ίσχυε και πριν από τα μνημόνια. Περαιτέρω, όπου αφορά στα παντρεμένα ζευγάρια συνταξιούχων, είναι ανάγκη να γίνεται η κράτηση των εισφορών από μία σύνταξη μόνο, έστω, από την μεγαλύτερη των δυο.

Γ. Κρίνεται άκρως αναγκαία η επέκταση του δικαιώματος εργασίας και στους δικαιούχους των συντάξεων χηρείας με το νέο καθεστώς των εξ' ιδίων δικαιώματος συνταξιούχων, με περιθώριο μείωσης της ήδη εισπραττόμενης σύνταξης μόνον κατά 10%.

Δ. Κρίνεται άκρως αναγκαία η διαγραφή οποιουδήποτε χρέους που ίσως προκύψει από την οριστική έκδοση σύνταξης των τέκνων (πχ φύλλο υπολογισμού στις παράλληλες επικουρικές), πολλά εκ των οποίων είναι ήδη 24 ετών.

Ε. Κρίνεται άκρως αναγκαίο, το να καταβληθούν τα οφειλόμενα σε χήρες/ους του Δημοσίου, που πήραν σύνταξη θανόντα από το Μάιο του 2016 έως το 2019 και εισέπραξαν μερίδιο ποσοστιαίου ύψους 50% επί της επανυπολογισμένης σύνταξης του/της θανόντα/ούσας βάσει του νόμου Κατρούγκαλου, αφού, κατόπιν προσφυγής στο Ελεγκτικό Συνέδριο δικαιώθηκαν και για το διάστημα αυτό έπρεπε να πάρουν το 50% της αρχικής σύνταξης του/της θανόντα/ούσας, που ήταν σαφώς μεγαλύτερη. Οι χήρες/οι δικαιούνται, δε, μηνιαίες αυξήσεις για αυτή την τριετία, σύμφωνα με την εν λόγω δικαστική απόφαση. Αυτή η αποκατάσταση κρίνεται ότι, πρέπει να εφαρμοστεί σε όλους τους δικαιούχους των συντάξεων χηρείας και όχι μόνο σε όσους έχουν κάνει προσφυγή, τόσο στον δημόσιο, όσο και στον ιδιωτικό τομέα. Μάλιστα, είναι εύλογο πως αυτή η αβελτηρία αποτελεί σοβαρό διαδικαστικό λάθος του ΕΦΚΑ.

Στ. Κρίνεται άκρως αναγκαίο, στο βαθμό της ύπαρξης σχετικού δημοσιονομικού περιθωρίου, που θα προκληθεί μόνον κατόπιν εφαρμογής κριτηρίων κοινωνικής πολιτικής, το να γίνει ολική διαγραφή του όποιου χρέους υπάρχει και θα υπάρξει στο μέλλον, κατά την έκδοση οριστικών αποφάσεων σύνταξης, είτε χηρείας, είτε ορφανικών.

Οι εκπρόσωποι του παραπάνω συλλόγου, δικαίως, θεωρούν ότι είναι αναφαίρετο δικαίωμα όλων των Ελλήνων πολιτών να δικαιούνται το 100% της εθνικής σύνταξης του/της θανόντα/θανούσας συζύγου τους, όταν από κοινού, έχουν συνεισφέρει στο ασφαλιστικό σύστημα με την στέρηση εκείνου του μεριδίου του οικογενειακού εισοδήματός τους, που διαμορφώνουν οι ασφαλιστικές εισφορές του μισθού του εργαζόμενου προστάτη της οικογένειας. Δικαιολογημένα, λοιπόν, κατά τη γνώμη μας, μπορούμε να συμφωνήσουμε μαζί τους στον ισχυρισμό τους, περί του ότι **η σύνταξη αποτελεί οικογενειακό περιουσιακό στοιχείο.**

Οι ως άνω προτάσεις θεωρούμε από κοινού με τους εκπροσώπους του ανωτέρω συλλόγου ΑΞ.Ι.Α. ότι εκφράζουν το δικαίωμα στην σύνταξη των Ελλήνων πολιτών – προστατών οικογένειας που έχασαν τον/την σύντροφό τους. Εφαρμοζόμενες, θα προκαλέσουν μια ελαφρά βελτίωση του επιπέδου ζωής των συνταξιούχων χήρων αλλά και των ορφανών, υποχρέωση που παραμένει σε ισχύ για την ελληνική Πολιτεία, βάσει της Συνταγματικής Αρχής της κοινωνικής αλληλεγγύης, που οφείλει να διέπει τις δράσεις της Δημόσιας Διοίκησης και τις πολιτικές πρωτοβουλίες της εκάστοτε πολιτικής ηγεσίας.

Με δεδομένα όλα τα παραπάνω,

Ερωτάται η κ. Υπουργός:

Προτίθεσθε να εφαρμόσετε τα όσα κρίνονται αναγκαία στις ως άνω παραγράφους με σήμανση από «Α» ως «Στ», προς βελτίωση των όρων καθημερινής διαβίωσης των χήρων και ορφανών που εισπράττουν συντάξεις, είτε χηρείας, είτε ορφανικές; Αν ναι, με ποιο χρονικό ορίζοντα σκοπεύετε να λάβετε τις απαραίτητες σχετικές νομοθετικές πρωτοβουλίες;

Ο ερωτών Βουλευτής

ΒΙΛΙΑΡΔΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ